

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Galina Stratulat, Iuliana Oprea

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de societatea pe acțiuni „Articole din Beton Armat”, societatea pe acțiuni „Real-Invest” și societatea cu răspundere limitată „Prisma-Invest” împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 iunie 2017 și deciziei suplimentare a Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale „Unibank” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Prisma-Invest”, Societății pe Acțiuni „Real-Invest” și Societății pe Acțiuni „Articole din Beton Armat” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

c o n s t a ț ă:

La 29 iulie 2013 BC „Unibank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Prisma-Invest”, SA „Real-Invest” și SA „Articole din Beton Armat” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 25 iulie 2008 a încheiat cu SRL „Prisma-Invest” contractul de credit nr. 82/08, prin care i-a oferit ultimei un credit bancar în sumă de 2000000 de lei, destinat pentru finanțarea construcției bunului imobil conform contractului nr. 120-P din 21 iulie 2008, iar împrumutatul s-a obligat să ramburseze suma creditului la 25 iulie 2010, ultimul transfer fiind efectuat la 12 octombrie 2010 în sumă de 800000 de lei.

Menționează BC „Unibank” SA că la 25 iulie 2008 a încheiat contractul de fidejusiune nr. 82/08/2 cu SA „Real-Invest” și contractul de fidejusiune nr. 82/08-8/2 cu SA „Articole din Beton Armat”, prin care ultimii și-au asumat răspunderea solidară, necondiționată și irevocabilă față de BC „Unibank” SA în cazul nerambursării creditului de către SRL „Prisma-Invest”. Prin scrisoarea de garanție nr. 18 din aceeași dată, SA „Real-Invest” a asigurat stingerea creditului și a procentelor la data scadenței - 25 iulie 2010.

Susține că potrivit scrisorii de garanție nr. 5 din 26 februarie 2009, împrumutatul a solicitat amânarea încasării dobânzii rezultate din credit, obligându-se să le achite până la 30 martie 2009, iar potrivit actului de verificare a datoriei încheiat la 21 septembrie 2009 între BC „Unibank” SA și SRL „Prisma-Invest”, suma datoriei

constituia 2383468,35 de lei.

Afirmă BC „Unibank” SA că în repetate rânduri s-a adresat cu pretenții către SRL „Prisma-Invest” și către fidejuserii SA „Real-Invest” și SA „Articole din Beton Armat”, solicitând onorarea obligațiilor rezultate din contractul de credit bancar, ultimele fiind expediate în adresa pîrîților la 19 iulie 2013, prin care au fost informați că datoria acumulată constituie 3542142,62 de lei și necesită a fi achitată pînă la 24 iulie 2013, pretenții ce au fost ignorate de către aceștia.

Invocă reclamanta că la 25 iulie 2013, a încheiat cu SA „Articole din Beton Armat” contractul de cesiune a fluxului de bani nr. 82/08-8/3-1, prin care ultima în calitate de cedent a cesionat în favoarea băncii dreptul de încasare a debitului de bani pe contul nr. 222448690161 și din alte conturi deschise în BC „Unibank” SA.

În urma concretizării acțiunii, solicită încasarea în mod solidar din contul SRL „Prisma-Invest”, SA „Real-Invest” și SA „Articole din Beton Armat” a datoriei în sumă de 3542142,62 de lei, constituită din creditul nerambursat în sumă de 1200000,62 de lei, dobînda în mărime de 2039459,34 de lei și penalitatea pentru ultimele 6 luni în mărime de 302683,28 de lei și încasarea taxei de stat în sumă de 50000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 17 iulie 2015, s-a admis acțiunea integral, s-a încasat în mod solidar din contul SRL „Prisma-Invest”, SA „Real-Invest” și SA „Articole din Beton Armat” în beneficiul BC „Unibank” SA datoria pentru creditul nerambursat în sumă de 1200000,62 de lei, dobînda în sumă de 2039459,34 de lei, penalitatea în sumă de 302683,28 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 50000 de lei, în total suma de 3592142,62 de lei.

Prima instanță a reținut că pîrîților SRL „Prisma-Invest”, SA „Real-Invest” și SA „Articole din Beton Armat” le-a fost acordată posibilitatea achitării restanței la credit însă aceștia nu au întreprins măsuri de achitare a datoriei acumulate, nefiind achitată pînă în prezent.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 s-a admis apelul declarat de SA „Real-Invest” și SA „Articole din Beton Armat”, s-a casat integral hotărârea Judecătorei Bălți din 17 iulie 2015 și s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de BC „Unibank” SA.

În susținerea poziției, instanța de apel a reținut că cererea de chemare în judecată a fost semnată și depusă de o persoană neîmputernicită, fiind aplicabile dispozițiile art. 267 lit. c) din Codul de procedură civilă.

La 16 iunie 2016, lichidatorul BC „Unibank” SA, Țurcan Iulian a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 și menținerea hotărârii Judecătorei Bălți din 17 iulie 2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016 s-a admis recursul declarat de BC „Unibank” SA, s-a casat integral decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 iunie 2017 s-a respins apelul declarat de SA „Real-Invest” și apelul declarat de SA „Articole din Beton Armat” și s-a menținut hotărârea Judecătorei Bălți din 17 iulie 2015.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2017 s-a

respins cererea de alăturare la apel depusă de SRL „Prisma-Invest” și s-a menținut hotărârea Judecătorei Bălți din 17 iulie 2015 (vol.2, f.d.147-153).

La 22 septembrie 2017, SA „Real-Invest”, SRL „Prisma-Invest” și SA „Articole din Beton Armat” au declarat recurs (cererea de recurs fiind înregistrată în Curtea Supremă de Justiție la 26 septembrie 2017) împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 iunie 2017 și deciziei suplimentare a Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2017, solicitând casarea deciziilor instanței de apel și casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 23 mai 2017 cu restituirea cauzei la rejudecare într-un complet de judecători.

În motivarea recursului au invocat că cererea de chemare în judecată a fost înaintată de o persoană neîmputernicită și fără drept de a o semna, întrucât Victoria Hvorostovschi nu are împuternicirile prevăzute la art. 81 din Codul de procedură civilă.

Consideră că, instanța de apel eronat a aplicat dispozițiile art. 267 în raport cu art.272 și art. 281 din Codul civil, deoarece acțiunea a fost înaintată peste termenul de prescripție de rambursare a creditului și a drepturilor aferente.

Susține că, instanța de apel nu a motivat în care temei legal urmau fi atrași recurenții la răspundere financiară, de rînd cu debitorul sau în locul debitorului, deoarece fidejusiunea a încetat prin expirarea termenului indicat la art. 1170 alin. (2) din Codul civil.

Cu referire la încheierea Curții de Apel Bălți din 23 mai 2017, au menționat că le-a fost îngădit dreptul la apărare, întrucât la materialele cauzei nu există un act de verificare a decontărilor reciproce încheiate între BC „Unibak” SA și SRL „Prisma-Invest” care ar demonstra că ultima ar fi acceptat calculele băncii, însă expertiza era necesară pentru a demonstra abuzul calculelor penalității efectuate de reclamant.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil pentru următoarele.

Conform art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul de admisibilitate reține că decizia Curții de Apel Bălți din 13 iunie 2017 (vol.2, f.d.129-137) a fost recepționată de SA „Real-Invest”, SRL „Prisma-Invest” și SA „Articole din Beton Armat” la 25 iulie 2017, fapt confirmat prin avizele de recepție nr.DS3118077820AR, nr. DS3118077821AR și nr.DS3118077816AR (vol.2, f.d.141, 139, 142), iar decizia suplimentară a Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2017 (vol.2, f.d.147-153) a fost recepționată de recurenți la 04 octombrie 2017, reieșind din avizele de recepție nr. DS3118086770AR, nr. DS3118086771AR și nr. DS3118086772AR (vol.2, f.d.155, 156, 157). Avînd în vedere că cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 22 septembrie 2017, ce reiese din amprenta sigiliului aplicată pe plic (vol.3, f.d.50), se conchide că calea de atac a fost exercitată în termen.

Argumentele invocate în recurs precum că cererea de chemare în judecată a fost înaintată de o persoană neîmputernicită și fără drept de a o semna, întrucît Victoria Hvorostovschi nu are împuternicirile prevăzute la art. 81 din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu le poate reține, întrucît prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016 (vol.2, f.d. 83-88) s-a constatat că scoaterea cererii de pe rol va avea drept consecință o posibilă îngrădire a accesului liber la justiție pentru BC „Unibank” SA, care riscă să fie lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile și libertățile legitime. Astfel, la caz sunt aplicabile dispozițiile art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care prevede că, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de

drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

Cu referire la cele declarate precum că, instanța de apel eronat a aplicat dispozițiile art. 267 în raport cu art.272 și art. 281 din Codul civil, deoarece acțiunea a fost înaintată peste termenul de prescripție de rambursare a creditului și a drepturilor aferente, nu pot fi reținute, deoarece la 12 octombrie 2010 SRL „Prisma-Invest” a achitat suma de 800000 de lei (vol.1, f.d.27), iar cererea de chemare în judecată a fost înaintată la 29 iulie 2013 (vol.1, f.d.3-6), or în conformitate cu art. 277 alin. (1) lit.b) și alin. (2) din Codul civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul în care debitorul săvîrșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria. După întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

În partea ce ține de declarațiile precum că instanța de apel nu a motivat în care temei legal urmau a fi atrași recurenții la răspundere financiară, de rînd cu debitorul sau în locul debitorului, deoarece fidejusiunea a încetat prin expirarea termenului indicat la art. 1170 alin. (2) din Codul civil, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 1167 alin. (1) din Codul civil, fidejusiunea încetează o dată cu stingerea obligației garantate. Astfel, reieșind din pct.5.1 al contractelor de fidejusiune (vol.1, f.d.13 verso, 15 verso) prin care a fost instituită regula potrivit căruia contractul acționează pînă la executarea obligațiilor debitorului contractului de credit nr.82/08 din 25 iulie 2008, nu sunt aplicabile dispozițiile art. 1170 alin. (2) din Codul civil, or odată ce obligația garantată nu a fost stinsă (datoria formată în baza contractului de credit nu a fost achitată), fidejusiunea nu poate înceta.

Cu referire la recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 23 mai 2017, instanța de recurs menționează că aceasta a fost emisă în conformitate cu normele de drept procedural, or cele invocate în recurs precum că la materialele cauzei nu există un act de verificare a decontărilor reciproce încheiate între BC „Unibak” SA și SRL „Prisma-Invest” care ar demonstra că ultima ar fi acceptat calculele băncii, însă expertiza era necesară pentru a demonstra abuzul calculelor penalității efectuate de reclamant, comportă un caracter declarativ fără suport probator.

Mai mult, verificarea decontărilor reciproce nu necesită cunoștințe speciale în domeniu contabilității, deoarece acestea pot fi verificate prin contrapunerea înscrisurilor în acest sens, or în conformitate cu art. 148 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artizanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu. Actele reviziei ori ale inspecțiilor departamentale, precum și raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

Instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs în esența lor constituie o interpretare a normelor de drept efectuată de recurenți și o apreciere meticuloasă a probelor efectuată de aceștia care nu pot fi puse la baza

recursului, deoarece vizează temeinicia deciziei instanței de apel și ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art.386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului. Ba mai mult, acestea au fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanțele inferioare prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios au fost interpretate elocvent și aplicate just cu respectarea garanțiilor ce derivă din dreptul la un proces echitabil.

Astfel, instanța de recurs notează că, recurenții nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Mai mult, completul de admisibilitate relevă că SA „Real-Invest”, SA „Articole din Beton Armat” și SRL „Prisma-Invest” au depus cererea de recurs, după ce au avut posibilitate de a fi auziți de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr. 21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SA „Real-Invest”, SA „Articole din Beton Armat” și SRL „Prisma-Invest”, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de societatea pe acțiuni „Articole din Beton Armat”, societatea pe acțiuni „Real-Invest” și societatea cu răspundere limitată „Prisma-Invest” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Galina Stratulat

Iuliana Oprea